

Kmečka trgovina

Naše čitatelje

prosimo za sodelovanje. Radi bi našo rubriko »Kmečka trgovina« čim bolj izpopolnili, tako, da bodo čitatelji res vestno in točno obveščeni o cenah kmečkih pridelkov, živine, vina in lesa. Te cene so zelo različne ter je razlika včasih prav znatna. To pa je v prvi vrsti posledica tega, ker ljudje ne poznajo pravih cen ter so v tem pogledu popolnoma odvisni od odjemalcev. »Slovenski gospodar« skuša svoje čitatelje čim točneje obveščati o vseh cenah, vendar je to včasih težko, ker uredništvo nima tozadevnih točnih poročil. Zelo hvaležni bi bili našim čitateljem, zlasti pa dopisnikom, če bi nam od časa do časa poročali v svojih dopisih tudi kaj o cenah in o gibanju trgovine s kmečkimi pridelki v njihovih krajih.

Cene kož divjačine

Naše kmečke lovce zanimajo tudi cene kož divjačine. Te cene se določajo vsako leto na dražbi kož, ki se vrši v Ljubljani na velesejmu januarja in marca. — Cene so napram onim lanskega leta padle zlasti za lisice. Temu je krivo predvsem to, da je Nemčija kot vedni glavni uvoznik naših lisic v zadnjem času prepovedala uvoz naših lisic na nemški trg. Tu bo pač treba poskrbeti, da se dovoli do dražbe, ki bo marca, uvoz naših lisic v Nemčijo. Drugi razlog padca cenam lisic pa je ta, da mnogi prodajalci prodajo svoje blago pod roko po raznih gostilnah in na sejmu samem. Zgodilo se je, da so prodajali prvovrstne lisice po 70—80 din in še manj. Če krzno pod roko prodajajo neupravičenci, zlasti divji lovci, je to še razumljivo. Lisice so kupovali kupci za Anglijo in Francijo. Letos so popolnoma izostali kupci iz Italije, pač pa so bili zastopani oni iz Nemčije, Avstrije, Čehoslovaške in Švedske poleg navedenih iz Francije in Anglije. Na dražbi so bile dosežene sledeče cene:

Gorske lisice 130—150 din, poljske lisice (zelo malo zanimanja) 110 din, posebni komadi lisic do 200 din; kune zlatice 850—890 din, kune belice 475—555 din; dihurji 70—90 din; vidre 230 din; polhi (brez zanimanja); divji zajci 7.20 din, divji jesenski zajci 1.50 din; srne 10—13 din; gamsi 11 din; jeleni 1 kg 15 din; jazbeci 77—80 din; divje svinje 10 din; domači zajci 1.90 din; domače mačke 6 din.

Te cene so bile dosežene za krzno prva kvalitete po klasifikaciji.

Živina

Cene so ostale neizpremenjene, kupčija pa posaja živahnejša. Opaža se sicer še vedno izostanek inozemskih kupcev. Samo na hrvaških sejmih se je pojavilo nekaj italijanskih živinskih trgovcev, ki pa niso veliko kupovali. Živinske cene so bile na zadnjih sejmih sledeče:

Maribor. Prignanih je bilo 11 konj, 9 bikov, 170 volov, 468 krav in 21 telet, skupno 679 komadov. Povprečne prodajne cene: debeli voli 4.75 do 5.50 din, poldebili 3.80—4.60, plemenski 3.25 do 4.25, bikli za klanje 3.40—4.75, klavne krave 4—4.60, plemenske krave 3.25—4, klobasarice 2.25—3.25, molzne 3—4, breje 3—3.75, mlada živina 4—5.25, teleta 4.50—6.50 din za 1 kg.

Kranj. Prignanih je bilo 94 volov, 33 krav, 9 telet, 4 junci, 4 bikli, 19 svinj in 21 prašičev. Prodanih je bilo 57 volov, 19 krav, 9 telet, 4 junci, 3 bikli. Voli 6.25, 5.75, 5 din, telice 6.25, 5.75, 5, krave 5.50, 5, 4.50 din, teleta 8, 6—7 din.

V Gradcu in Črnomlju so se gibale cene volov od 4 do 5.50, krav pa od 3 do 4 din za 1 kg.

Zagreb. Prignanih je bilo 28 bikov, 694 krav, 142 telic, 164 volov, 33 juncev, 207 telet, 580 konj in žrebet. Cene so bile: bikli 4.25—4.40, krave za mesarske svrhe 3—4.25, telice za mesarske svrhe 2.50—2.75, telice za rejo 4—5.50, voli 5.50—6, 4.50—4.75 din, teleta 6.25—7.50, mrtve vage od 8.25 do 11 din.

Svinje

Izvoz pitanih svinj je zelo živahen. Zlasti v Nemčijo jih gre vedno več, pa so zaradi tega cene zelo čvrste in se gibljejo navzgor. Tudi mast se je nekoliko podražila.

V Kranju so se prodajali prašiči špeharji po 10 din, pršutarji 8 din za 1 kg žive teže; pujski 7—8 tednov stari 110—125 din. — V Zagrebu so bile pitane svinje po 8—9 din, pršutarji po 6.50—7.50, zaklane po 10.50—12.50 din. — Domaj. Prignanih je bilo 6485 pršutarjev in 4277 špeharjev, skupno 10.762 glav, od tega iz Avstrije

3413, iz inozemsqtva pa 7349 glav. Cene lahkih pršutarjev so padle v začetku sejma za 2—3 groše, kasneje pa za 3—5 grošev, težki poljski prašiči pa so popustili za 5 grošev. Za prvovrstne špeharje je bilo malo povpraševanja ter so cene ostale iste kot prejšnji teden, dočim so ostali špeharji popustili za 3 groše, banatski pa za 2 groša. Cene so bile naslednje: prima špeharji 1.60—1.62, srednjetežki 1.53—1.58, stari 1.40 do 1.48, kmečki 1.50—1.64, križani špeharji 1.50 do 1.62, pršutarji 1.30—1.62 šil. za 1 kg žive teže. — V Mariboru so bile na svinjskem sejmu sledeče cene: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 din, 7—9 tednov 100—120 din, 3—4 mesece 140—160 din, 5—7 mesecev 230—330 din, 8—10 mesecev 400—410 din, eno leto 700—780 din; 1 kg žive teže 5.50—7.50, mrtve teže 8.50 do 11 din 1 kg.

Vino

Na vinskem sejmu v Ivanjkovcih, ki je bil 20. januarja, je bilo razstavljenih 80 vrst vin iz ljutomersko-ormoškega okoliša. Izvzemši štiri vrste so bila vsa vina letnika 1937. Od 3000 hl vina je bilo prodanih 550 hl. Dosežene so bile cene od 4.50—8 din liter. V ostalem se vinske

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Novi stroški po leta 1934 sklenjeni kupni pogodbi. K. J. v Z. Leta 1934 ste kupili posestvo, napravili pri notarju kupoprodajno pogodbo, plačali od notarja zahtevane stroške, pri čemer vam je notar na vprašanje, ali se kaj dolgujete, odvrnil, da je vse plačano. Sedaj vas pa notar naenkrat terjaja na plačilo 330 din za naknadno opravljeno delo. Na Vaša vprašanja odgovarjamo: Ako ste res kupili del gozdne parcele, je bila potrebna prošnja na bansko upravo, da dovoli delitev te gozdne parcele. Zadevni predpis obstoji že od leta 1931 v zakonu o gozdovih. — Za zemljiško knjžno izvedbo kupoprodajne pogodbe glede deljene parcele je potreba predložiti situacijski (delitveni) načrt, sestavljen od civilnega geometra, inženjerja ali katastrskega oblastva. Tudi ta predpis je obstojal že pred letom 1934. Ako niste naročili izdelave delitvenega načrta od civilnega geometra ali katastrskega oblastva takoj, odnosno zahtevali čimprejšnjo izdelavo, marveč šele o priliki uradnega obhoda (radi prihranitve komisijskih stroškov), tedaj je povsem mogoče, da je državni geometer šele lani poslal potrebni elaborat sodišču. Medtem je leta 1936 izšla določba, da mora vsak prenos nepremičnin v območju 50 km pisa od državne meje odobriti posebna komisija. Slednjega notar ni mogel predvideti, ostalo delo pa dvomljivo je, ali je notar z izjavo, da je vse plačano, mislil le dotlej že opravljeno delo, ali pa tudi delo, ki ga je predvidoma še imel opraviti. — Ako bi nam bila znana vrednost vsega kupljenega posestva, pa tudi gozdne parcele in vsa zaračunana opravila, bi mogli odgovoriti, ali je račun pravilen in ali je v leta 1934 plačanim znesku vsebovana že tudi nagrada za prošnjo na bansko upravo in dodatek h kupni pogodbi. — V kratkem bo v knjižnici »Slov. gospodarja« izšla knjižica »Koliko sme notar računati«. Kupite jo in primerjajte!

Sestra zahteva obljubljenih 10.000 din dote. A. K. v K. Vaš oče, ki je lastnik posestva, vrednega 25.000 din, je obljubil Vaši sestri pred poroko, da bo dobila 10.000 din. Izplačal ji je 3000 din ter pravi sedaj, da bo dobila le še 2000 dinarjev ali pa še teh ne, češ, da se ne ve, ali bo po njegovi smrti še kaj imovine ostalo; namerava namreč posestvo »na sina zapisati po smrti staršev. Na Vaša vprašanja odgovarjamo: Čeprav sestra ni dala potrdila o sprejetih 3000 din, se bo izplačilo dalo dokazati po omenjenih prihodih. — V kolikor je oče obljubil 10.000 din dote, bi bila taka dota z ozirom na dejstvo, da živi še tudi mati ter imate doma še eno neozdravljivo bolno sestro, očitno nesorazmerno. V kolikor je pa obljubljena dota nesorazmerna, je zadevno obljubo smatrati za daritev. Daritve brez takojšnje predaje so pa neveljavne, ako niso sklenjene v obliki notarskega zapisa. Težko je povedati, kateri znesek bi sodišče smatralo za primeren. V primeru, ako oče ne bi bil ničesar obljubil in bi moralo sodišče določiti doto, bi

cene od našega zadnjega poročila zaenkrat še niso spremenile.

Živinska krma

Na mariborskem trgu je bilo sladko seno po 40—45 din, kisló 40 din za 100 kg. — Na zagrebškem sejmu pa se je prodajala detelja po 70 do 80 din, seno 60—70 din, slama za krmo 45—50 din, slama za nastilj 40 din, škop 125—135 din za 100 kg.

Kmečki pridelki

Pšenica 2.25—2.50 din, ječmen 2.20, rž 2, oves 1.80, koruza 1.55, fižol 2.25, krompir 0.75—1 din, čebula 1.50—3, česen 3—6, jabolka 2.50—5 din, orehi 6, sirovo maslo 24, čajno maslo 28—32, jajca 1—1.25, konzervirana 0.75—1, čisti med 16—20 din.

Sirove kože in volna

Goveje sirove kože 10—13 din, telečje 12—14, svinjske 9—11 din za 1 kg. — Neoprana ovčja volna 22—26 din, oprana 32—36 din.

Denar

Za holandski goldinar dobim 24 din, za nemško marko 17.40 din, za belgijsko belgo 7.30 din, za švicarski frank 10 din, za angleški funt 216 din, za ameriški dolar 43 din, za francoski frank 1.40 din, za češko krono 1.52 din, za italijansko liro 2.28 din.

jo določilo s polovičnim zneskom nujnega dednega deleža, to je na 1562 din. Zakoniti dedni delež pa bi znašal 6250 din. Kar je več kot 6250 din, je nedvomno nesorazmerno. Po našem mnenju bi trebalo vzeti povprečje med 1562 din in 6250 din, torej 3906 din kot doto, ki jo sestra s ozirom na očetovo obljubo lahko zahteva. — Zaenkrat se sestra na posestvo ne more vknjižiti. — Radi gornje obljube prepisati posestvo na sina ali vzeti ženo na sopesost, nima smisla.

Tovarna za avtomobile in letala. K. F. v N. Ni nam znana druga domača tovarna za letala kot »Tovarna za aero- in hidroplane« v Zemu. Pod kakimi pogoji sprejema uslužbenca, nam žal ni znano. Obrnite se pisмено sam neposredno na vodstvo tovarne s prošnjo za informacijo.

V izročilni pogodbi določena dota in zaščita. J. Č. v P. Glasom izročilne pogodbe morate izplačati sestri 5000 din dote, ko bo mati umrla. — Na posamezna Vaša vprašanja odgovarjamo: Dolg iz naslova dote, odnosno dedne odprave, ne spada pod zaščito. — Vseeno je, ali je sestra v boljšem gnetnem položaju nego Vi, ali ne. — Lahko bi se bili okoristili z določbo, ki predvideva znižanje predmetnih dolgov v primeru, ako je nepremična imovina, iz katere morate izplačati doto, izgubila več ko 25% svoje vrednosti v času, ko je dolg nastal. Morali bi pa to znižanje predlagati do 26. septembra 1937, kot smo na to večkrat opozorili lani in koncem leta 1936. Ako ste to zamudili, boste žal morali plačati ves ostanek dolga.

Čas boljšega gnetnega položaja. M. J. v B. Vaš upnik: Vam noče priznati zaščite, češ, da je bil takrat, ko vam je denar posodil, v slabšem gnetnem položaju nego Vi. Na vprašanje, ali spada Vaš dolg pod zaščito ali ne, vam odgovarjamo, da zaščite ne uživajo le tisti kmetje, ki so sedaj v boljšem gnetnem položaju nego njih upnik.

Novo zadolžnico mora oskrbeti upnik. Isti. Z upnikom sta v sporu, kdo je zamudil oskrbeti novo zadolžnico do 26. septembra 1937. — Novo zadolžnico mora oskrbeti upnik in mora on potem občino pozvati dolžnika k podpisu. Kak rok, do kdaj se mora sestaviti nova zadolžnica, ni določen. Vsekakor dolžnik ni dolžan ničesar plačati zasebnemu upniku, dokler mu slednji ni izročil nove zadolžnice. Čim pa mu novo zadolžnico izroči, mora dolžnik plačati vse obroke, ki so doslej zapadli v plačilo po uredbi.

Pogoji za doseg pravic revnih v pravdi. F. P. Ne moremo vam z gotovostjo povedati, ali bo Vaši soprog pripoznana v bodoči pravdi pravica revnih. Zakon namreč le v splošnem določa, da mora sodišče skrbno oceniti vse okoliščine in da sme pravico revnih pripoznati le oni stranki, ki ne znore pravih stroškov brez škode za neobhodno potrebno vzdrževanje same sebe in svoje rodbine. Slednje bo morala predvsem potrditi pristojna občina (na obrazcu »uverjenja o hnovinskem stanju«). Upajmo, da bo sodišče pravico revnih pripoznalo, ako bo občina izdala navedeno uverjenje.